

[Hagen Hagensen]

rimelig og god fremgangsmåde, som jeg håber fremover vil blive fortsat.

Lad mig slutte med at erindre om noget, jeg hørte forleden dag i Børneradioen. Det var en lille pige, der hed Randi, der talte om sit forhold til døden, og hvorledes hun var kommet frem til det. Hun sagde – lidt gammelklogt – som noget selvfølgelig, at det eneste sikre, når vi fødes, er, at vi også skal dø.

Derfor vil jeg gerne føje til, at det er ganske nødvendigt for os at få afklaret de forhold, som er omfattet af dette lovforslag, og som nævnt medvirker jeg gerne dertil.

Bjørn Elmquist (V):

At fastlægge grundlaget for, hvornår en person er død, kan man uden overdivelse betegne som et af de mest indgribende spørgsmål, man overhovedet kan tænke sig. Det vedkommer os alle uden undtagelse. Intet levende væsen kan undslippe dødens indtræden, og det er et ekstremt følelsesbetonet emne.

Der er nogle, der spørger, hvorfor dette spørgsmål dog skal afgøres sådan et sted som i Folketinget. Der er nogle, der mener, at det er noget, vi kan overlade til dem, der har forstand på det teknisk set, dvs. lægerne. Jeg mener nu nok, det er nødvendigt, at vi tager diskussionen her.

Vi har i dag med den tekniske udvikling placeret os et sted, hvor liv, død og behandling kan ses i tidligere uanede sammenhænge og dimensioner. Menneskelig viden og kunnen kan i dag forlænge, afkorte, ændre og reparere ud over alle naturens grænser. Den principielle holdning til så fundamentale spørgsmål kan og skal ikke overlades til læger alene; det er derimod en forpligtelse, som det påhviler samfundet som helhed at tage stilling til, og inden for de rammer, som så afstikkes, må det være opgaven for de mennesker, der har den faglige, professionelle erfaring og kunnen, at tage de konkrete beslutninger.

Det er svært at være ordfører i dag; det tror jeg gælder næsten os allesammen. Måske er der en enkelt undtagelse eller to. Men i hvert fald for mit vedkommende gælder det, at der i Venstres folketingsgruppe er nok så delte meninger. Det vil være en kraftig overdrivelse at sige, at der var en fuldstændig

afklaret enighed i min gruppe om dette lovforslag, så langtfra.

Nogle mener, at også hjernedødskriteriet nu skal til at gælde herhjemme, ligesom det faktisk gælder i stort set alle andre lande. Som hr. Henning Rasmussen påpegede det, er det kun Sverige og Danmark af de lande, vi kender til i den vestlige verden, som ikke har gennemført hjernedødskriteriet.

Det vigtigste argument for dem af os, der går ind for det, er ønsket om en værdig død, hvor man udviser så stor respekt for menneskelivet, at man ikke ved hjælp af apparater og kunstige midler udsigtsløst udskyder en uafvendelig kendsgerning.

Men dette hjernedødskriterium må naturligvis kun anvendes under iagttagelse af en række garantier, og disse garantier skal sikre, at der ikke opstår mistanke om misbrug. Derfor er det en nødvendighed, som justitsministeren også har påpeget i sit lovforslag, at vi er klar over, hvordan disse hjernedødskriterier rent konkret skal praktiseres, og vi har fået optrykt det cirkulære, som Sundhedsstyrelsen under Indenrigsministeriet agter at udsende.

Der er nogle rent tekniske ting, der naturligvis her skal afklares, og jeg har hæftet mig ved bemærkningerne til, jeg tror, det er § 2, hvori justitsministeren understreger, at ændringer af disse praktiske kriterier, som skal anvendes, i virkeligheden kun kan ske ved, at det passerer Folketinget. Det er en fin balance, der her skal iagttages, for det ville jo være forkert at gøre cirkulæret til en del af paragrafferne. Så kunne vi komme i en situation, der ville være nok så absurd, hvor vi her i Folketinget – i hvert fald teoretisk – ville kunne stille ændringsforslag til, hvad man må opfatte som en slags naturlov: de objektivt konstaterbare kriterier, der skal anvendes for hjernedød. Det mener jeg justitsministeren har placeret sig uden om, og det mener jeg også er den rigtige løsning. Men samtidig må jeg understrege, at de af os, der går ind for lovforslaget, er helt enige i, at der må være en garanti for, at misbrug og mistanke om misbrug ikke opstår.

Men tilbage til det med hovedargumentet. Jeg vil gerne benytte lejligheden til helt klart at afvise, at hjernedødskriteriet nu skal indføres i Danmark, for at vi kan få en chance for også i Danmark at begynde på transplantationer af livsvigtige organer. I den seneste